

УДК 81'25:(81'373+81'37)(045)

DOI:<https://doi.org/10.31861/gph2025.852.116-123>

PECULIARITIES OF LEXICO-SEMANTIC TRANSFORMATIONS
APPLICATION IN THE “BREAD”
BY WOLFGANG BORCHERT'S TRANSLATION

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИХ
ТРАНСФОРМАЦІЙ У ПЕРЕКЛАДІ ОПОВІДАННЯ
ВОЛЬФГАНГА БОРХЕРТА «ХЛІБ»

Наталя РИБАЛКА¹, Лілія БАРЛІТ²

¹старший викладач кафедри філології та перекладу,
Навчально-науковий інститут економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
Криворізький національний університет
rybalka_n@donnuet.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0003-3804-6875>

²здобувачка вищої освіти спеціальності «Філологія»,
Навчально-науковий інститут економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
Криворізький національний університет
barlit@donnuet.edu.ua

The present article is devoted to the study lexical and semantic transformations usage applied in the process of art work translation, which is characterized by conciseness, depth of content and expressive emotionality and is a special difficulty for translation.

The article deals directly with the concept of translation transformation, the interpretation of which has been proposed by various scientists; approaches to their classification are analyzed; the use of lexical and semantic transformations in the process of translating V. Borchert's German short story "Bread" performed by Volodymyr Vasyliuk into Ukrainian is highlighted.

Solving the set tasks was carried out using such research methods as theoretical and comparative analysis, generalization of scientific and educational and methodological literature on the problems of translation studies, and the continuous sampling method for collecting linguistic facts.

Based on the fact that in the general context translation transformations are an integral part of the translation process which allows for adequate rendering the content and work style while preserving its emotional and cultural saturation, in the process of the analysis of the selected story it was established that various lexical-semantic translation transformations were applied in the translation process, namely, synonymous substitution, contextual substitution, calque, compression, decompression, permutation, transposition, concretization and generalization of meaning. Therefore, it was decided to clarify the essence of each one separately. In addition, the

---

Рибалка Н., Барліт Л. Особливості застосування лексико-семантичних трансформацій у перекладі оповідання Вольфганга Борхерта «Хліб» *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Германська філологія.* Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. Вип. 852. С. 116-123. DOI: <https://doi.org/10.31861/gph2025.852.116-123>.

author exemplified such cases when in one sentence it is possible to observe the application of several lexical-semantic translation transformations at the same time.

Summarizing the results of the research, we can conclude that translation is a difficult process that is not limited to the mechanical transfer of content from one language to another, but is a creative process in which the translator becomes a co-creator of the text. Lexical and semantic transformations play a major role in preserving the communicative function of the text, allowing to avoid a literal translation, which can cause a violation of the translation integrity or non-authenticity. Therefore, the success of the translation directly depends on the skillful application of lexical-semantic translation transformations, which allow you to preserve the meaning and adapt it to the peculiarities of the translated language, preserve stylistic features and convey the content more accurately.

Key words: *lexical-semantic transformations, translation, the German language, literary text.*

Стаття присвячена дослідженню використання лексико-семантичних трансформацій, застосованих у процесі перекладу художнього твору, що вирізняється лаконічністю, глибиною змісту та виразною емоційністю і становить особливу складність для перекладу.

Розглядається саме поняття перекладацькі трансформації, його тлумачення різними вченими; аналізуються підходи до їх класифікації і висвітлюється застосування лексико-семантичних трансформацій у процесі перекладу Володимиром Василюком на українську мову оповідання В. Борхерта «Хліб».

Вирішення поставлених завдань здійснювалось за допомогою використання таких методів дослідження, як теоретичний та порівняльний аналіз, узагальнення наукової та навчально-методичної літератури з проблем перекладознавства та методики суцільної вибірки для збору мовних фактів.

Спираючись на те, що у загальному контексті перекладацькі трансформації є невід'ємною частиною процесу перекладу, що дозволяє забезпечити адекватну передачу змісту і стилю твору, зберігаючи його емоційну та культурну насиченість, у ході аналізу обраного оповідання встановлено, що у процесі перекладу були застосовані різні лексико-семантичні перекладацькі трансформації, а саме вибір варіантного відповідника, контекстуальна заміна, калькування, компресія, декомпресія, пермутація, транспозиція, конкретизація та генералізація, тому було вирішено провести роз'яснення суті кожної окремо. Додатково були наведені і проаналізовані приклади випадків, коли в одному реченні можна спостерігати одночасно декілька лексико-семантичних перекладацьких трансформацій.

Результати дослідження засвідчують, що переклад є нелегким процесом, який не обмежується лише механічним перенесенням змісту з однієї мови в іншу, а є творчим процесом, в якому перекладач стає співтворцем тексту. Лексико-семантичні трансформації відіграють головну роль у збереженні комунікативної функції тексту, дозволяючи уникнути буквального перекладу, що може спричинити порушення цілісності або неприродності викладу, тому успішність перекладу залежить від умілого застосування лексико-семантичних трансформацій, які дозволяють зберегти сенс та адаптувати його до особливостей мови перекладу, зберегти стилістичні особливості і більш точно передати зміст.

Ключові слова: *лексико-семантичні трансформації, переклад, німецька мова, художній текст.*

I. ВСТУП

Переклад літературних творів є складним процесом, що вимагає не лише точності, а й збереження стилю, емоційного забарвлення та авторського задуму. Одним із ключових інструментів перекладача є використання трансформацій, зокрема лексико-семантичних, які

допомагають адаптувати текст відповідно до норм і особливостей цільової мови. Лексико-семантичні перекладацькі трансформації стосуються точності та адекватності передачі значення. Переклад не є механічним процесом заміни слів однієї мови на слова іншої, адже кожне слово в лексичній системі має свою семантичну структуру, що визначена особливостями культури, тому у процесі перекладу виникають складнощі, пов'язані з тим, що значення слова в одному мовному середовищі не завжди має аналог в іншому, що може призводити до необхідності застосування трансформацій для збереження змісту оригіналу.

Протягом багатьох століть відбувається обмін досвідом, думками та почуттями між людьми різних культур і література не виняток, тому що вона теж збагачується за допомогою перекладу художніх творів, тому дана тема не є новою, але все ще потребує аналізу та дослідження, адже художні твори, що вирізняються лаконічністю, глибиною змісту та виразною емоційністю, становлять особливу складність для перекладу. Саме тому дослідження лексико-семантичних трансформацій, застосованих у процесі їх перекладу, є важливим для розуміння перекладацьких стратегій, їх ефективності та впливу на сприйняття твору. Перекладацькі трансформації є важливою частиною змін оригінального тексту в процесі перекладу і хоча багато типів перекладацьких прийомів вже досліджено, сучасний розвиток перекладознавства вимагає глибших лексико-семантичних досліджень для розкриття тонкощів мовних перетворень, чим і підтверджується актуальність даної роботи.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Тему лексико-семантичних трансформацій досліджували І. Баклан, А. Гудманян, А. Задорожна, А. Гордєєва, Н. Карпенко, І. Корунець, Є. Максимов, Л. Науменко, І. Полюк, О. Селіванова та ін.

Мета статті – встановити особливості застосування лексико-семантичних трансформацій у процесі перекладу на прикладі оповідання В. Борхерта «Хліб» та його перекладу на українську мову.

Завдання наукового дослідження: розглянути поняття перекладацькі трансформації, тлумачення якого запропоновано різними вченими; проаналізувати підходи до їх класифікації і висвітлити застосування лексико-семантичних трансформацій у обраному творі та його перекладі на українську мову, виконаному Володимиром Василюком.

Основні наукові результати отримані за допомогою використання таких методів дослідження, як теоретичний та порівняльний аналіз, узагальнення наукової та навчально-методичної літератури з перекладознавства та методика суцільної вибірки для збору мовних фактів.

II. РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ

Перекладацькі трансформації – це процеси зміни мовних одиниць і структур під час перекладу з однієї мови на іншу, що дозволяють забезпечити точність передачі змісту й відповідність культурним особливостям. Таким чином трансформації необхідні, коли прямий переклад не забезпечує адекватної передачі сенсу, бо кожна мова має свої унікальні лексичні особливості.

Різні вчені визначають перекладацькі трансформації по-різному.

Так, Корунець І. В. дає таке визначення: "Перекладацькі трансформації – ключове поняття в перекладі, яке охоплює процес міжмовних змін, внаслідок яких відбувається адаптація елементів оригінального тексту, а також включає різноманітні маніпуляції з перефразуванням, що забезпечують точну передачу еквівалента в цільовій мові" [3, с. 11].

У свою чергу, О. Селіванова визначає перекладацькі трансформації як "перетворення, модифікація форми, або змісту і форми, зокрема, з метою збереження відповідності комунікативного впливу на адресатів оригіналу й перекладеного тексту" [6, с. 456].

А. Гудманян та І. Баклан зазначають, що перекладацькі трансформації можна представити "двома блоками, які відображають системний аспект перекладу (у межах міжмовних перетворень на рівні мови) та галузевий аспект перекладу (у межах пошуку перекладацьких рішень під час подолання окремих проблем перекладу фахових текстів)" [1, с. 32].

У загальному контексті перекладацькі трансформації є невід'ємною частиною процесу перекладу, що дозволяє забезпечити адекватну передачу змісту і стилю твору, зберігаючи його емоційну та культурну насиченість.

Різні дослідники пропонують власні підходи до визначення перекладацьких трансформацій, акцентуючи увагу на їх ролі у збереженні змісту та сенсу. Відповідно, існують різні класифікації цих трансформацій, які відображають їх особливості в процесі перекладу.

Український вчений Є. Максимов розрізняє такі типи перекладацьких трансформацій:

- 1) лексичні, що в свою чергу поділяються на:
  - формальні трансформації;
  - лексико-семантичні трансформації;
- 2) граматичні трансформації;
- 3) лексико-семантичні перекладацькі трансформації [4, с. 144].

А. Задорожна наводить таку класифікацію:

- 1) формальні перекладацькі трансформації;
- 2) лексико-семантичні перекладацькі трансформації;
- 3) граматичні перекладацькі трансформації.

До формальних вона відносить ті, що передбачають заміну звуків (фонем) або літер (графем) оригінального тексту, на такі, що краще відповідають їм за вимовою та звучанням у мові перекладу [2, с. 59].

Одну з найбільш узагальнених класифікацій подали Л. Науменко, А. Гордєєва. Вони виділяють:

- 1) лексико-семантичні трансформації;
- 2) граматичні трансформації;
- 3) стилістичні трансформації.

На основі саме їхньої класифікації і буде досліджено в нашій статті, як у процесі перекладу змінюються речення мови оригіналу.

Оскільки дана стаття зосереджується на дослідженні саме лексико-семантичних перекладацьких трансформацій, доцільно виокремити їх основні підтипи:

- вибір варіантного відповідника
- контекстуальна заміна
- калькування
- компресія
- декомпресія
- пермутація
- транспозиція
- конкретизація
- генералізація

Далі пропонуємо зупинитися більш детально на кожному типі лексико-семантичних трансформацій та проаналізувати їх використання під час перекладу оповідання Вольфганга Борхерта «Хліб» з німецької мови на українську, який виконав Володимир Василюк.

1. Вибір варіантного відповідника.

Варіантні відповідники – слова, які можуть перекладатися по-різному залежно від їхнього значення в певному контексті. Сам вибір варіантного відповідника означає визначення більш відповідного еквівалента серед усіх можливих варіантів. Далі наведемо приклади з тексту, що демонструють даний спосіб у перекладі:

• «*Sie überlegte, warum sie aufgewacht war*» перекладено як ««*Що ж мене розбудило*», - *подумала вона*» (у словнику слово *überlegen* означає «обмірковувати», але в перекладі передано як «*подумала*»);

- «*In der Küche hatte jemand gegen einen Stuhl gestoßen*» – «На кухні хтось **натрапив** на стілець» (у словнику слово *stoßen* означає «вдаритись, наитовхнутись», але в даному перекладі використано як «натрапив»);
- «*Sie stand auf und tappte durch die dunkle Wohnung zur Küche*» – «Вона встала й **навпомацки побрела** на кухню» (у словнику *tappen* перекладається як «тупотіти, намацувати, шукати навпомацки, йти невпевненою ногою», а в перекладі бачимо його в значенні «брести навпомацки»);
- «*Sie sah etwas Weißes am Küchenschrank stehen*» – «Вона **помітила** біля **буфету** білу постать» (у словнику слово *sehen* означає «бачити», але в даному контексті було передано як «помічати», а слово *Küchenschrank* має значення «сервант, кухонна шафа», проте було перекладено саме як «буфет»);
- «*Und das Messer lag da*» – «І ніж **поруч**» (у словнику слово *da* має значення «там», але в даному випадку перекладено як «поруч»);
- «*Es ist kalt*», *sagte sie und gähnte leise, "ich krieche unter die Decke. Gute Nacht"* – «Холодно, – промовила вона, легенько позіхнувши. Я ховаюсь під **ковдру**. На добраніч» (у словнику слово *Decke* має декілька значень, зокрема таких, як «стеля, перекриття, простирадло», але в цьому контексті вжито «ковдра»);
- «*Als er am nächsten Abend nach Hause kam, schob sie ihm vier Scheiben Brot hin*» – «Наступного вечора, коли він прийшов з роботи, вона підсунула йому чотири **скибки** хліба» (слово *Scheiben* у словнику має різні значення, зокрема «диск, мішень, скло, шматок, скибка», останнє з яких і було використано в перекладі).

2. Контекстуальна заміна.

Один із видів трансформацій, коли слово або словосполучення з мови оригіналу замінюється на інше, яке не є прямим відповідником за словниковим значенням. Вибір обумовлюється контекстом, мовними установами та усталеними виразами в мові перекладу. Цю трансформацію можна побачити у наступних реченнях з обраного тексту:

- «*Sie überlegte, warum sie aufgewacht war*» – «**Що ж** мене розбудило», – подумала вона». (Питальне слово *warum* (чому?, навіщо?, задля чого?, з якої причини?) перекладач переклав як «що ж», яке краще передає внутрішній діалог персонажа, який намагається з'ясувати причину свого пробудження);
- «*In der Küche trafen sie sich*» – «**Там** вони зустрілися». (Іменник *In der Küche* перекладач замінив на «там», замість точного перекладу «на кухні», щоб уникнути тавтології та було більш природніше для передачі дії без зайвого уточнення);
- «*Aber sie merkte, wie unecht seine Stimme klang, wenn er log*» – «Але вона відчула **фальш** у його **словах**» (Іменник *Stimme* було перекладено як «слова», хоча це слово перекладається як «голос», а дієслово *merken* вжито у перекладі як «відчувати», хоча у словнику воно перекладається як «помічати, запам'ятовувати»). На нашу думку, даний вислів було застосовано у перекладі саме так, щоб природніше передати значення оригіналу, оскільки в мові перекладу часто вживають вираз «фальш у словах», тобто відбулося цілісне перетворення відповідно до культури мови перекладу.

3. Калькування.

Перекладацька трансформація, де нові терміни чи складні слова з оригінальної мови передаються в мові перекладу через точний переклад, наприклад: «*Brotkrümel*» – «хлібні крихти».

4. Компресія.

Одним зі способів скорочення при перекладі є опускання окремих частин словосполучень або окремих елементів. Наприклад, у наступних реченнях з обраного тексту можна побачити, як вилучення деяких елементів змінює структуру:

- «*Sie horchte nach der Küche*» – «Вона прислухалася»;

- «*Es war zu still und als sie mit der Hand über das Bett neben sich fuhr, fand sie es leer*» – «Аж занадто тихо. Вона провела рукою по ліжку поруч з собою – порожньо»;
- «*Sie stand auf und tappte durch die dunkle Wohnung zur Küche*» – «Вона встала й навпомацки побрела на кухню»;
- «*Sie sah etwas Weißes am Küchenschrank stehen*» – «Вона помітила біля буфета білу постать»;
- «*Aber sie merkte, wie unecht seine Stimme klang, wenn er log*» – «Але вона відчула фальш у його словах»;
- «*Das Messer lag noch neben dem Teller*» – «Поруч ще лежав ніж»;
- «*Aber sein Kauen war so regelmäßig, dass sie davon langsam einschlief*» – «А він жував так методично, що вона незчулася, як заснула»;
- «*"Ich dachte, hier wäre was", sagte er und sah in der Küche umher*» – «Мені здалося ніби тут є хтось, - озвався він і оглянувся на всі боки»;
- «*Sie stellte den Teller vom Tisch und schnippte die Krümel von der Decke*» – «Вона прийняла зі столу хлібницю, позбирала крихти»;
- «*Ich darf doch nicht nach dem Teller sehen*» – «А цього робити не можна»;

5. Декомпресія.

Перекладацька трансформація, яка означає розширення обсягу речення в мові перекладу з різних причин, що призводить до збільшення кількості слів у перекладі порівняно з оригіналом. У наступних прикладах можна побачити, як декомпресія розширює речення:

- «*Sie standen sich im Hemd gegenüber*» – «Вони стояли **одне проти одного** в самих сорочках»;
- «*"Ich dachte, hier wäre was", sagte er und sah in der Küche umher*» – «Мені здалося **ніби** тут є хтось, – озвався він і оглянувся **на всі боки**»;
- «*Bei den Frauen liegt das nachts immer an den Haaren. Die machen dann auf einmal so alt*» – «Жінки вночі з **розпуценим** волоссям і тому виглядають такими старими»;
- «*"Wind ist ja", meinte er*» – «Авжеж, **надворі вітер**, – промовив він»;
- «*Erst nach einer Weile setzte sie sich unter die Lampe an den Tisch*» – «Лише через деякий час вона сіла до **освітленого** лампою столу»;

6. Пермутація.

Перестановка, при якій під час перекладу лексичні одиниці змінюють своє місце, займаючи іншу позицію в реченні. Далі наводяться приклади, де застосовано такий вид трансформації:

- «*...Krümel auf dem Tuch...*» – «...на ній крихти...»;
- «*...den Teller vom Tisch...*» – «...зі столу хлібницю...»;
- «*...kalten Fliesen...*» – «...кахлі холодні...»;
- «*...etwas Weißes am Küchenschrank...*» – «...біля буфета білу постать...»;
- «*...im Hemd gegenüber...*» – «...одне проти одного в самих сорочках...»;
- «*...gähnte leise...*» – «...легенько позіхнувши...»;

7. Транспозиція.

Процес заміни однієї частини мови іншою, що часто супроводжується зміною структури речення. Приклади транспозиції ми продемонструємо наступними реченнями:

- «*Sie sah ihn nicht an, weil sie nicht ertragen konnte, dass er log*» – «Вона не дивилася на нього, бо не могла знести його **брехні**» (дієслово «*lügen*» – «брехати» перекладено номіналізацією як «брехня»);
- «*Sie kam ihm zu Hilfe: "Komm ran"*» – «Вона його **виручила**: «ходімо» (іменник «*Hilfe*» («допомога») перекладено вербалізацією як «виручати»);
- «*Aber sie merkte, wie unecht seine Stimme klang, wenn er log*» – «але вона відчула **фальш** у його словах» (прикметник «*unecht*» («фальшивий») перекладено іменником «фальш»);

- «*Nach vielen Minuten hörte sie, dass er leise und vorsichtig kaute*» – «**Минуло** чимало часу, й вона почула, що він жує тихо й обережно» (прийменник «*nach*» перекладено дієсловом як «минуло»);

- «*Aber sein **Kauen** war so regelmäßig, dass sie davon langsam einschlief*» – «А він жував так методично, що вона незчулася, як заснула» (іменник «*Kauen*» («жування») перекладено дієсловом «жував»).

8. Конкретизація.

Перекладацька трансформація, коли слово або словосполучення з більш загальним значенням замінюється на термін з вузьким значенням у мові перекладу. Наприклад:

- «*Die Uhr war halb drei*» – «Годинник **показував** пів на третю»;
- «*Aber das liegt vielleicht an den **Haaren***» – «Але, можливо, винна **зачіска**»;
- «*Du hättest **Schuhe** anziehen sollen*» – «Ти хоч би взула **туфлі**»;
- «*Sie stellte den **Teller** vom Tisch und schnippte die Krümel von der Decke*» – «Вона прийняла зі столу **хлібницю**, позбирала крихти»;
- «*Das war wohl draußen*» – «То щось **зрюкнуло** надворі»;
- «*Ja, das muss wohl draußen gewesen sein*» – «Авжеж, то щось надворі **зрюкнуло**»;
- «*Wind war schon die ganze Nacht*» – «Цілу ніч **дув** вітер»;
- «*Dann war es still*» – «Потім **настала тиша**»;
- «*Sie sah etwas **Weißes** am Küchenschrank stehen*» – «Вона помітила біля буфета **білу постать**» (Слово *Weißes* було перекладено як «біла постать», щоб було передано не тільки колір, а й образ, що його бачить персонаж).

9. Генералізація.

Трансформація, при якій лексичний елемент з вузьким значенням замінюється на більш загальний термін з ширшим значенням. Наприклад:

- «*Auf dem **Küchentisch***» – «на столі»;
- «*Lichtschalter*» – «вимикач».

Дуже часто зустрічаються також і речення, в яких використовуються одночасно декілька трансформацій, наприклад:

- «*Sie sah, dass er sich **Brot** abgeschnitten hatte*» – «Він відрізав собі **скибку хліба**, здогадалася вона» (декомпресія + конкретизація («*Brot*» – «скибка хліба») та контекстуальна заміна (дієслово «*sehen*» (бачити, дивитися) перекладено як «здогадатися»);
- «*Ich kann dieses Brot nicht so recht vertragen*» – «**Мій шлунок** цей хліб не перетравлює» (компресія (*so recht*), декомпресія (*ich* – мій шлунок) та контекстуальна заміна (*vertragen* (терпіти, переносити) - перетравлювати));
- «*Sie fühlte, wie die Kälte der Fliesen langsam an ihr hoch kroch*» – «Відчула, як холод **кахляних** плиток поповз по її тілу»; (декомпресія та конкретизація («*die Fliesen*» – «кахляні плитки»)).

Наявність одночасно декількох трансформацій (окремо кожна трансформація розбиралася вище) можна прослідкувати і в наступних реченнях:

- «*Sie sah etwas **Weißes** am Küchenschrank stehen*» – «Вона помітила біля буфету **білу постать**» (вибір варіантного відповідника, компресія, конкретизація);
- «*Aber sie merkte, wie unecht seine Stimme klang, wenn er log*» – «Але вона відчула фальш у його словах» (компресія, транспозиція та контекстуальна заміна);
- «*Aber sein **Kauen** war so regelmäßig, dass sie davon langsam einschlief*» – «А він жував так методично, що вона незчулася, як заснула» (компресія та транспозиція).

III. ВИСНОВКИ

У процесі перекладу виникає необхідність у застосуванні трансформацій, які дозволяють адаптувати текст до норм мови перекладу, зберігаючи його змістовну наповненість і стилістичну виразність. Лексико-семантичні трансформації відіграють головну роль у збереженні комунікативної функції тексту, дозволяючи уникнути буквального перекладу, що може спричинити порушення цілісності або неприродності викладу. Вони особливо необхідні у випадках, коли буквально відтворення мовних одиниць неможливе через розбіжності. Водночас важливо враховувати баланс між збереженням авторської інтенції та адаптацією до сприйняття носіями іншої мови.

Аналізуючи переклад оповідання В. Борхерта «Хліб», можна дійти висновку, що у процесі перекладу були застосовані різні лексико-семантичні перекладацькі трансформації, а саме вибір варіантного відповідника, контекстуальна заміна, калькування, компресія, декомпресія, пермутація, транспозиція, конкретизація та генералізація, а також зустрічалися приклади, коли в одному реченні можна спостерігати наявність одночасно декількох лексико-семантичних перекладацьких трансформацій. З одного боку, це пояснюється, широкими виражальними можливостями мови перекладу, а з іншого – необхідністю адаптувати текст.

Таким чином, переклад художніх творів є доволі багатограним процесом, успіх перекладу якого багато в чому залежить від здатності перекладача до адаптації тексту та гнучкого використання перекладацьких трансформацій, що дозволяють зберегти зміст і стиль оригіналу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Гудманян А. Г. Практичний курс перекладу : підручник за ред. І. М. Баклан. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 180 с.
- Задорожна А. Перекладацькі трансформації як засіб досягнення еквівалентності перекладу. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. №27. С. 57–63.
- Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад) : підручник. Вінниця : Нова Книга, 2017. 448 с.
- Максімов С. Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту : навч. посіб. Київ : Ленвіт, 2012. 203 с.
- Маски: Оповідання письменників ФРН. Київ: Дніпро, 1979. С. 38–40
- Селіванова О. О. Світ свідомості в мові : монографія. Черкаси : Ю. Чабаненко, 2012. 488 с.
- Borchert W. Das Brot. URL: https://teachsam.de/deutsch/d_literatur/d_aut/bor/bor_das_brot_txt.htm

REFERENCES

- Borchert W. Das Brot. URL: https://teachsam.de/deutsch/d_literatur/d_aut/bor/bor_das_brot_txt.htm
- Hudmanian, A. H. (2022). Praktychyi kurs perekladu [Practical course of translation]. I. M. Baklan (Ed.). Kyiv, National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute» Publ., 180 p. [in Ukrainian]
- Korunets, I. V. (2017). Teoriia i praktyka perekladu (aspektnyi pereklad) [Theory and practice of translation (aspect translation)]. Vinnytsia, Nova Knyha Publ., 448 p. [in Ukrainian]
- Maksimov, S. Ye. (2012). Praktychnyi kurs perekladu (anhliiska ta ukraiinska movy). Teoriia ta praktyka perekladatskoho analizu tekstu [Practical course of translation (English and Ukrainian languages). Theory and practice of translation analysis of the text]. Kyiv, Lenvit Publ., 203 p. [in Ukrainian]
- Masky: Opovidannia pysmennykiv FRN [Masks: Stories by German Writers]. Kyiv, Dnipro Publ., 1979. pp. 38-40 [in Ukrainian]
- Selivanova, O. O. (2012). Svit svidomosti v movi [World of consciousness in language]. Cherkasy, Yu. Chabanenko Publ., 488 p. [in Ukrainian]
- Zadorozhna, A. (2020). Perekladatski transformatsii yak zasib dosiahnennia ekvivalentnosti perekladu [Translation transformations as a way of achieving translation equivalence]. Current Issues of the Humanities, issue 27, pp. 57–63. [in Ukrainian]

Отримано: 18 квітня 2025 р.

Прорецензовано: 24 квітня 2025 р.

Прийнято до друку: 31 квітня 2025 р.